

LAGUTSKOTTETS UTLÅTANDE 12/2001 rd

Statsrådets skrivelse med anledning av ett förslag till rådets rambeslut (verkställighet av beslut om frysning av tillgångar eller bevismaterial)

Till stora utskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagens talman sände den 24 augusti 2001 statsrådets skrivelse med anledning av ett förslag till rådets rambeslut (verkställighet av beslut om frysning av tillgångar eller bevismaterial) (U 49/2001 rd) till stora utskottet för behandling och bestämde samtidigt att lagutskottet skall lämna utlåtande i ärendet till stora utskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsrådet Asko Välimaa, justitieministeriet
- statsåklagare Raija Toiviainen, Riksåklagarämbetet
- kriminalöverinspektör Jari Liukku, Central-kriminalpolisen.

STATSRÅDETS SKRIVELSE

Förslaget till rambeslut

Förslaget till rambeslut grundar sig på slutsatserna från Europeiska rådet i Tammerfors 1999 och på det åtgärdsprogram för genomförande av principen om ömsesidigt erkännande av domar i brottmål som rådet antog i Tammerfors. Enligt de nämnda slutsatserna skall principen om ömsesidigt erkännande utgöra en hörnsten i det rättsliga samarbetet på det straffrättsliga området inom unionen. Principen om ömsesidigt erkännande bör också gälla för beslut som föregår en rättegång, särskilt för de beslut som skulle göra det möjligt för de behöriga myndigheterna att snabbt säkra bevismaterial och beslagta tillgångar som lätt kan flyttas.

Det föreslagna rambeslutet gäller verkställighet i en annan EU-stat av sådana provisoriska beslut om frysning av tillgångar som i allmänhet

föregår domstolsprövning. Beslut enligt det föreslagna rambeslutet verkställs i den andra staten på samma sätt som nationella beslut. Förslaget innehåller däremot inga bestämmelser om överföring av fryst egendom från den verkställande staten till den stat som fattat beslutet.

Rambeslutet skall tillämpas endast på sådana beslut om frysning som hänför sig till brott uppräknade i beslutet. Sådana brott är narkotikahandel, bedrägerier som riktar sig mot Europeiska gemenskapernas ekonomiska intressen, penningtvätt av vinning av brott, förfalskning av euron, korruption och människohandel.

Beslut om frysning som sänds över skall erkännas av den behöriga myndigheten i den verkställande staten utan krav på någon annan formalitet och verkställas utan dröjsmål på samma sätt som ett nationellt frysningsbeslut. Myndigheten

kan vägra verkställighet endast med åberopande av något av skälen för icke-verkställighet.

Regeringens hållning

Regeringen anser det viktigt att principen om ömsesidigt erkännande av domar i brottmål genomförs i EU i enlighet med slutsatserna från Europeiska rådet i Tammerfors, i synnerhet när det gäller verkställighet av beslut som föregår domstolsprövning. För att vinning av brott skall kunna spåras och förverkas och för att bevismaterial skall kunna erhållas är det nödvändigt att beslut som fattas vid förundersökning kan verkställas snabbt i en annan medlemsstat. En klar rättslig grund är också ägnad att effektivisera utredningen. Regeringen förhåller sig således positiv till det föreslagna rambeslutet.

Förslaget utgör inom straffrättens område det första förslaget till instrument för att där genomföra principen om ömsesidigt erkännande. Det är således fråga om ett slags pilotprojekt, som läggs till grund för kommande projekt. Detta är en av de sannolika orsakerna till att förslagsställarna begränsat tillämpningsområdet för att därmed säkerställa att förslaget går igenom. Begränsningarna gäller bland annat vilka myndigheters beslut om frysning rambeslutet skall gälla. Regeringen menar att Finland vid de fortsatta förhandlingarna bör driva på att rambeslutet får ett aningen vidare tillämpningsområde. För konsekvensens skull bör till exempel de myndigheter som medlemsstaterna enligt förklaringarna till 1959 års konvention anses vara judiciella myndigheter.

UTSKOTTETS STÄLLNINGSTAGANDEN

Motivering

Utskottet är för att principen om ömsesidigt erkännande skall gälla vid verkställighet av beslut i brottmål som föregår en rättegång. Ju mer kriminaliteten griper omkring sig på det internationella planet och ju lättare det blir att flytta egendom och föremål från ett land till ett annat, desto viktigare är det att också det straffrättsliga samarbetet förenklas och effektiviseras. Om nya förfaranden inte tas i bruk, förfelas effekten i utredningen av brott och ådömande av förverkandepåföljder.

Förslaget innebär premiär för principen om ömsesidigt erkännande inom straffrätten. Av denna anledning är den föreslagna räckvidden rätt snäv och gäller bara vissa slag av brott. Utskottet anser i likhet med regeringen att det är lämpligt med en begränsning i detta skede för att förslaget skall gå igenom. Så snart förslaget an-

tagits bör ansatser göras att utvidga tillämpningsområdet.

Enligt förslaget är det bara en rättslig myndighet som får fatta ett beslut om frysning. Det är viktigt, menar utskottet, att man vid den fortsatta beredningen såvitt möjligt går in för en definition på rättslig myndighet som ger en viss rörelsefrihet på det nationella planet. Det krävs ett nära samarbete mellan de nationella polis- och åklagarmyndigheterna för att det nationella samarbetet skall fungera.

Utlåtande

Lagutskottet meddelar vördsamt som sitt utlåtande

att utskottet omfattar regeringens ståndpunkt i ärendet.

Helsingfors den 12 september 2001

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Henrik Lax /sv
vordf. Matti Vähänäkki /sd
medl. Sulo Aittoniemi /alk
Jyri Häkämies /saml
Erkki Kanerva /sd
Toimi Kankaanniemi /kd
Annika Lapintie /vänst

Paula Lehtomäki /cent
Kari Myllyniemi /cent (delvis)
Veijo Puhjo /vänst
Susanna Rahkonen /sd
Timo Seppälä /saml
Marja Tiura /saml
Lasse Virén /saml (delvis).

Sekreterare vid behandlingen i utskottet var
utskottsrådet Timo Tuovinen.